

การเขียนเรียงความและความเรียง : ความเหมือนและความต่าง The Writing of Composition and Essay : Similarity and Difference

ARTICLE INFO

Article history:

Received 22 NOVEMBER 2021

Revised 14 MARCH 2022

Accepted 25 MARCH 2022

Available Online 30 APRIL 2022

สุทัศน์ วงศ์กระบากถาวร¹ และ เสาวคนธ์ สุขรักษ์²

Suthas Vongkrabakthaworn¹ and Saowakon Sukrak²

ABSTRACT

The objective of this academic article is to present definitions and technique of Composition and Essay, the types of literary works which are similar in definitions, contents and structures. However when considering deeper in details, there are some differences for these two types of writing. That is, a composition is framed on content by topic whereas an essay focuses on “issue” of the presentation. Therefore, the principles of these two types of writing are somewhat different in details. In summary, for the techniques of writing a composition, there are 10 steps; interpretation of topic, outlining, introduction, arrangement of series of argumentation, point elaboration, discussion, connection of current events, coherence and cohesion, reinforcement of ideas and conclusion. For the techniques of writing an essay, there are also 10 steps; analysis of the issue, setting a background, presentation of reasons, providing examples, clear argumentation, adding information and knowledge, guiding ideas, answering questions and clear conclusion.

KEYWORDS: COMPOSITION / ESSAY / WRITING TECHNIQUE

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์จะนำเสนอความหมาย และเทคนิคการเขียนความเรียงและเรียงความ ซึ่งเรียงความและความเรียง เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วที่มีความคล้ายคลึงกันในด้านนิยามความหมาย เนื้อหา และโครงสร้าง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อปลีกย่อยให้ละเอียดก็จะเห็นถึงความแตกต่างกัน คือ เรียงความมักถูกกำหนดทิศทางของเนื้อหาด้วย “ชื่อเรื่อง” เป็นกรอบในการเขียน ส่วนความเรียงให้ความสำคัญกับ “ประเด็น” ของเรื่องที่ต้องการนำเสนอ ดังนั้นหลักในการเขียนร้อยแก้วทั้งสองประเภทจึงมีความแตกต่างกันอยู่บ้างตามข้อปลีกย่อยดังกล่าว โดยสรุปเทคนิคการเขียนเรียงความได้ 10 ขั้นตอน คือ “ตีความ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Assistant Professor, Thai Language, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

² อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Lecturer at the Department of Thai, the Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Corresponding author ; E-mail address : –

หัวข้อ แดกต่อก่อโครงสร้าง ชี้นำส่วนนำ ลำดับประเด็นได้ ขยายประเด็นดี มีสำนวนโวหาร เชื่อมเหตุการณ์ปัจจุบัน ผูกพันและโยงใย กระตุ้นให้ติดตาม สรุปความงามข้อคิด” ส่วนเทคนิคการเขียนความเรียงมี 10 ขั้นตอนคือ “วิเคราะห์ประเด็น มองเห็นที่มา ศึกษาเหตุผล เสาะค้นตัวอย่าง นำทางแจ่มแจ้ง แสดงข้อมูล เพิ่มพูนความรู้ เปิดประตูความคิด ปิดข้อสงสัย มั่นใจบทสรุป”

คำสำคัญ : ความเรียง / เรียงความ / เทคนิคการเขียน

บทนำ

ความเรียงและเรียงความเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่มีความน่าสนใจ และการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับงานเขียนทั้งสองประเภทจะนำไปสู่การปฏิบัติการเขียนที่ถูกต้อง โดยเก้ แดงสกุล และชนกพร พัวพัฒนกุล (2560) กล่าวว่าความเรียง นั้นเป็นความพยายาม อธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งอย่างถ่องแท้ (ตามศัพท์เดิมที่แปลว่าความพยายาม) โดยมากมักเป็นการนำเสนอผลการค้นคว้าหรือใคร่ครวญเพื่อตอบคำถาม ให้ความรู้และแสดงทัศนะของผู้เขียน เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ จึงเลือกใช้รูปแบบและภาษาได้หลากหลาย สามารถสอดแทรกท่วงทำนองการเขียนที่เป็น สีสานเฉพาะตัวของผู้เขียนแต่ละคน เข้าไปได้มาก ขณะที่ เรียงความ มักเขียนขึ้นตามหัวข้อที่กำหนด โดยมุ่งเน้น เรื่องวิธีการเรียบเรียงหรือศิลปะการเขียนและการใช้ภาษาเป็นสำคัญ จึงมีรูปแบบการเขียนที่ค่อนข้างตายตัวคือจะต้องประกอบด้วยชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง สรุปครบถ้วน และใช้ภาษาระดับทางการหรือกึ่ง ทางการที่ถูกต้อง สละสลวย และมีศิลปะ

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่ใช้เครื่องมือสื่อสารด้วยภาษาลายลักษณ์แบ่งตามลักษณะรูปแบบได้สองประเภทคือร้อยแก้วและร้อยกรอง แบ่งตามเนื้อหาได้สองประเภทคือ บันเทิงคดีและสารคดี ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวจะเห็นว่า “ความเรียง” และ “เรียงความ” มีความคล้ายคลึงและมีลักษณะร่วมกันหลายอย่าง ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา ตลอดจนกลวิธีในการนำเสนอ บางครั้งจึงอาจเกิดความสับสน แยกไม่ออกว่าสิ่งไหนคือความเรียง สิ่งไหนคือเรียงความ และงานเขียนทั้งสองประเภทนี้ มีกลวิธีการเขียนอย่างไร

บทความนี้มีความมุ่งหมายเพื่อนำเสนอลักษณะร่วมและความแตกต่างของ “เรียงความ” กับ “ความเรียง” รวมทั้งการเสนอแนะ “เทคนิคการเขียน” เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อ่านนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์การเขียนงานทั้งสองประเภทดังกล่าว

ความหมายของเรียงความและความเรียง

การเขียนเรียงความน่าจะเป็นสิ่งที่เราค้นเคยกันมานานตั้งแต่เริ่มอ่านออกเขียนได้ ในระดับชั้นประถมศึกษาต่างก็ได้ผ่านการฝึกเขียนเรียงความมาแล้วทั้งนั้น รวมทั้งการเรียนวิชาภาษาไทยในระดับต่อ ๆ มา ก็จะมีแขนงวิชาหรือกิจกรรมที่ว่าด้วยการเขียนให้ฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ ซึ่งก็ต้องยอมรับว่าแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้ ความคิดและศิลปะการเขียนทำให้คุณภาพงานเขียนแต่ละคนต่างกัน และต่อมาก็มีลักษณะการเขียนอีกอย่างหนึ่งที่นำมาใช้กันจนเกิดความสับสนคือ “ความเรียง”

หลายคนอาจมีข้อสงสัยว่า เรียงความกับความเรียงนั้นเหมือนหรือต่างกันอย่างไร พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) ให้ความหมายของเรียงความว่า “ก. เรียบเรียงเรื่องราวเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนดให้, น. เรื่องที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนดให้” ส่วนคำว่าความเรียงนั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) ให้ความหมายว่า “น. ข้อความที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว, วรรณกรรมประเภทร้อยแก้วอธิบายความ ซึ่งให้ความรู้หรือแสดงทัศนะอย่างแจ่มแจ้งเกี่ยวกับเรื่องที่นำมาอธิบาย”

ประดัด จันทร์สุขศรี (2541) ให้ความหมายของความเรียงและเรียงความว่า ความเรียงเป็นสารคดีที่ให้ความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิดที่เป็นหลักฐานได้ ข้อข้อคิดเห็น แสดงความคิดอย่างมีคุณค่า น่าอ่าน ความเรียงมีลักษณะเป็นงานเขียนวิชาการระดับสูง ให้ความรู้และความคิดอย่างลึกซึ้งน่าสนใจ ส่วนเรียงความ หมายถึง การนำข้อมูลมาเขียนเป็นเรื่อง เพื่อใช้เป็นข้อเขียนที่แสดงความรู้ลึก ความนึกคิด ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้เขียน ถ้ายกย่องผู้อ่าน นอกจากใช้แสดงความคิดเห็นแล้วก็มีส่วนที่เป็นเนื้อหาความรู้ด้วยเช่นกัน จากความหมายดังกล่าว จะเห็นว่า เรียงความ มักเกิดจากการกำหนดหัวข้อกว้าง ๆ สามารถหยิบยกประเด็นมานำเสนอได้หลายประเด็นที่มีความข้องเกี่ยวเป็นเหตุเป็นผลกัน เปิดโอกาสให้ผู้เขียนใช้องค์ความรู้ คิดเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ มาเรียบเรียง ส่วนความเรียงนั้น เป็นงานเขียนร้อยแก้วสั้น ๆ เพื่อแสดงความรู้และความคิดในประเด็นใดประเด็นหนึ่งโดยเฉพาะ หรือตอบคำถามเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยวิธีการจัดลำดับความคิด หาเหตุผลมาอธิบายให้น่าเชื่อถือหรือคล้อยตามโดยเน้นไปทางวิชาการ ในบางทัศนะจึงจัด “ความเรียง” เป็นส่วนหนึ่งของ “เรียงความ” ซึ่งในภาษาอังกฤษก็ใช้ในความหมายของคำว่า “Essay” เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ทั้งนั้น เรียงความและความเรียงต่างมีลักษณะร่วมกันคือ รูปแบบการเขียนเป็นร้อยแก้ว และมีโครงสร้างเหมือนกันคือ มีส่วนนำเนื้อหาและสรุป แต่ความเรียงเป็นงานเขียนสั้นกว่าและอาจไม่แยกส่วน (ย่อหน้า) ออกชัดเจนเหมือนเรียงความ อย่างไรก็ตาม ศิลปะการเขียนทั้งเรียงความและความเรียงต่างก็ยึดหลักการคล้ายคลึงกัน มีเกณฑ์การพิจารณาวัด ประเมินคุณภาพไปในทางเดียวกันแต่ก็ไม่เหมือนกันเลยทีเดียว อาจกล่าวได้ว่า เรียงความมีรายละเอียดซับซ้อนมากกว่าความเรียง

การเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความโดยทั่วไปมักมีการกำหนดหัวข้อหรือแนวคิดไว้ก่อน เพื่อเป็น “กรอบ” ของเรื่อง ในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยว่าด้วยการเขียน ครูมักจะฝึกให้เขียนเรียงความโดยอาจกำหนดหัวข้อให้ (เช่น “พระคุณแม่” “พอเพียง พอดี ชีวิตมีสุข” “การศึกษาพาชาติเจริญ” เป็นต้น) หรือบางทีก็กำหนดแนวคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้ให้กว้าง ๆ แล้วให้ผู้เขียนตั้งชื่อเองได้ตามความเหมาะสม (เช่น “ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับความกตัญญู” “เขียนเรื่องเกี่ยวกับความรักชาติ” “เขียนเรื่องเกี่ยวกับจิตวิญญาณของความเป็นครู” เป็นต้น)

หัวข้อหรือแนวคิดดังกล่าว เป็นสิ่งที่กำหนดประเภทของเรียงความหรือขอบข่ายเนื้อหา ซึ่ง วรวรรณศรีรักษ์ (2557) แบ่งประเภทของเรียงความออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. เรียงความข้อความตามนึกคิด เป็นเรียงความประเภทที่เมื่อผู้เขียนทราบหัวข้อเรื่องที่จะเขียนแล้วก็เขียนตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นความคิดที่ง่าย ไม่ซับซ้อน กระตือรือร้น ใช้ภาษาที่ง่าย ๆ
2. เรียงความจากจินตนาการ เป็นเรียงความที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เขียนมองเห็นภาพลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนได้ตามที่มองเห็นนั้น โดยจะต้องอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับความคิดให้แจ่มชัด ผ่านอ่านแล้วไม่ต้องตีความให้ยุ่งยาก
3. เรียงความแสดงความคิดเห็น เรียงความประเภทนี้สร้างสรรค์จากความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในใจผู้เขียน เนื่องด้วยมีเหตุการณ์ที่ปรากฏในสังคมเป็นแรงผลักดันให้ผู้เขียนมีความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น ดังนั้น เหตุการณ์เดียวกัน ผู้เขียนแต่ละคนอาจเขียนเรียงความโดยมีเนื้อหาที่แตกต่างกันก็ได้ เพราะแต่ละคนมีความคิดไม่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้เขียนควรตระหนักไว้เสมอว่า ความคิดเห็นของตนนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง
4. เรียงความเล่าเรื่อง เป็นเรียงความที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เขียนไปพบ รู้เห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วมาเขียนเล่าสิ่งนั้นให้ผู้อ่านได้รับทราบ เช่น เดินทางไปที่ใดที่หนึ่ง พบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้เขียนต้องเขียนเล่าความเป็นไปตามลำดับ จึงช่วยให้เรียงความนั้นชวนอ่าน
5. เรียงความเล่าเรื่องประวัติบุคคล เมื่อผู้เขียนต้องการเล่าเรื่องประวัติของบุคคลสำคัญ ๆ แก่ผู้อ่านก็สามารถเขียนเป็นเรียงความได้ โดยเรียงลำดับเนื้อหาออกเป็นเรื่อง ๆ เพื่อให้เขียนง่าย อ่านเข้าใจง่าย เช่น

วัยเด็ก วัยศึกษา การประกอบอาชีพ ชีวิตครอบครัว และอุปนิสัย

7. เรียงความเล่าเหตุการณ์ในชีวิต เรียงความประเภทนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้เขียนต้องเล่าเหตุการณ์ ตื่นเต้นหรือประทับใจในชีวิตให้ผู้อ่านทราบ อาจตื่นเต้น ตกใจ เศร้าใจ ภูมิใจ เพื่อให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน และได้สาระบ้างตามสมควร

การเขียนเรียงความที่ดีนั้น มีข้อที่ผู้เขียนควรตระหนัก และผู้อ่านหรือผู้ประเมินควรพิจารณาอยู่ 3 ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา และด้านการใช้ภาษา ซึ่งนักวิชาการนำมาอธิบาย ขยายความ แนะนำให้หลักเกณฑ์ แตกต่างกันไป ในที่นี้ขอนำเสนอ 10 เทคนิควิธีการเขียนเรียงความ เพื่อข้อคิดและเป็นประโยชน์ในการ พัฒนาการเขียนต่อไป

เทคนิคการเขียนเรียงความ

กระบวนการเขียนเริ่มขึ้นจากการได้รับสิ่งมากระตุ้น เช่น คำสั่งของครู ข้อสอบ แบบฝึกหัด กิจกรรม การแข่งขัน การวัดผล การตัดสินใจ หรือความต้องการส่วนตัว เป็นต้น ที่มาของการเริ่มเขียนเหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็น “โจทย์” ซึ่งขั้นตอนของการเขียนเรียงความมีอยู่ 10 ขั้นตอน คือ 1. ศึกษาตามหัวข้อ 2. ตัดความตามหัวข้อ 3. ตัดความตามหัวข้อ 4. ตัดความตามหัวข้อ 5. ตัดความตามหัวข้อ 6. ตัดความตามหัวข้อ 7. ตัดความตามหัวข้อ 8. ตัดความตามหัวข้อ 9. ตัดความตามหัวข้อ 10. ตัดความตามหัวข้อ

1. **ตัดความตามหัวข้อ** หมายถึง การพิจารณาหาความหมาย ขอบข่าย เมื่อได้รับ “หัวข้อ” มาแล้ว ผู้เขียนจะต้องพยายามทำความเข้าใจว่าคืออะไรเกี่ยวข้องกับสิ่งใด มีคุณสมบัติอย่างไร หากกำหนดเพียง “แนวคิด” ของเรื่องมาให้ ผู้เขียนต้องขมวดแนวคิดดังกล่าวเป็นหัวข้อที่สั้น กระชับ และครอบคลุมแนวคิด นั้นเสียก่อน จากนั้นจึงพิจารณาแนวคิดดังกล่าวให้รอบด้าน การตัดความตามหัวข้อมีความสำคัญมาก เพราะนั่นคือ “กรอบเนื้อหา” ที่ต้องนำเสนอและควบคุมให้อยู่ในเรื่องราวดังกล่าว

2. **ตัดต่อก่อโครงสร้าง** หมายถึง การสร้างภาพรวมของเรื่องที่จะนำเสนอ ตามปกติ เมื่อได้รับ หัวข้อหรือมีการสร้างกรอบเนื้อหาขึ้นมาแล้ว จะทราบว่าเรื่องราวที่จะเขียนนั้นคืออะไร เกี่ยวเนื่องกับสิ่งใด จากนั้นจึงนำมากำหนดโครงเรื่องทั้งนี้เพื่อเป็นการจำกัดขอบข่ายและกำหนดทิศทางของเรื่อง ทำให้เรื่องมีลำดับ เป็นระเบียบไม่วกวนซ้ำซ้อน ตลอดทั้งเป็นการจัดวางสัดส่วนความยาวคร่าว ๆ ได้ โดยทั่วไปโครงเรื่องตามลักษณะ โครงสร้างของการเขียนเรียงความ มี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ (ประมาณ 5-10 %) ส่วนเนื้อหา (ประมาณ 80-90 %) และส่วนสรุป (ประมาณ 5-10 %) ซึ่งเรียงความโดยทั่วไปมักแยกประเด็นเนื้อหาตามลำดับ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 3-5 ประเด็น แล้วจึงสรุปความเน้นย้ำส่วนสำคัญ

คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย (2557) ได้ให้คำแนะนำพร้อมนำเสนอตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการเขียน โครงเรื่องไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน ความคิดที่จะเขียนอาจได้มาจากความรู้และ ประสบการณ์เดิมของผู้เขียน บางครั้งข้อมูลหรือความรู้ที่จะเขียนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ จะต้องศึกษาหาความรู้ จากแหล่งต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น จากการฟัง การสัมภาษณ์ จากเอกสารตำรา จากหนังสือพิมพ์ จากนิตยสาร จากวารสาร จากอินเทอร์เน็ต หรือจากงานวิจัยต่าง ๆ เป็นต้น

2. การเลือกสรรความคิด ในการรวบรวมแนวความคิดอาจได้แนวคิดที่มากมาย บางแนวคิดก็ อาจจะ ไม่สำคัญหรือไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียนมากนัก ดังนั้นผู้เขียนจึงควรเลือกแนวคิดที่มีสาระสำคัญ มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเขียนเท่านั้น เมื่อเลือกแนวคิดนั้น ๆ ได้แล้ว ก็นำความคิดเหล่านั้นมาจัดหมวดหมู่ โดยจัดเข้ากลุ่มที่เป็นแนวเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

3. การจัดลำดับความคิด การเขียนที่ดีจะต้องมีการจัดลำดับความคิดให้เป็นระเบียบ ไม่ให้ความ คิดย้อนกลับไปมา ซึ่งอาจจัดลำดับความคิดได้ ดังนี้

3.1 การจัดลำดับเรื่องราว เป็นการเขียนบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเรียงลำดับก่อนหลังไปตามเรื่องราวที่เกิดขึ้น

3.2 การจัดลำดับสถานที่ เป็นการเขียนให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ตามที่เป็นจริง นอกจากจะกล่าวถึงขนาดและรูปร่างแล้ว ยังต้องบอกความสัมพันธ์ทางด้านพื้นที่ของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

3.3 การจัดลำดับเวลา เป็นการเขียนลำดับเรื่องราวตามเวลาก่อนหลัง

3.4 การจัดลำดับความสำคัญ เป็นการเขียนลำดับเรื่องราวตามความสำคัญของสิ่งที่กล่าวไป เริ่มจากความสำคัญที่สุด และตามด้วยความสำคัญรองลงไป

3.5 การจัดลำดับเหตุผล เป็นการเขียนโดยแสดงเหตุผล ผู้เขียนต้องชี้แจงถึงสาเหตุ และตามด้วยผลที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างการเขียนโครงเรื่อง “คุณค่าของคนตรี”

1. ขั้นรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน มีดังนี้

- 1.1 ความสำคัญของดนตรี
- 1.2 ประโยชน์ของดนตรี
- 1.3 ประเภทของดนตรี
- 1.4 ลักษณะของดนตรีไทย
- 1.5 บรมครูแห่งดนตรีไทย
- 1.6 ดนตรีกับชีวิตประจำวัน
- 1.7 ดนตรีกับพิธีกรรม
- 1.8 ดนตรีกับศิลปะ
- 1.9 บทพระราชนิพนธ์หรือคำประพันธ์เกี่ยวกับดนตรี
- 1.10 ดนตรีกับการแพทย์
- 1.11 ดนตรีกับสื่อสัมพันธ์ของมนุษย์

2. ขั้นเลือกและจัดแนวความคิด จากที่ได้รวบรวมความคิดในขั้นที่ 1 ในขั้นนี้จะพิจารณา เลือกหัวข้อที่สำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับชื่อเรื่องที่สุด ซึ่งอาจจะเลือกไว้ ดังนี้

- 2.1 ความสำคัญของดนตรี
- 2.2 ประโยชน์ของดนตรี
- 2.3 ดนตรีกับชีวิตประจำวัน
- 2.4 ดนตรีกับพิธีกรรม
- 2.5 ดนตรีกับศิลปะ
- 2.6 บทพระราชนิพนธ์หรือคำประพันธ์เกี่ยวกับดนตรี
- 2.7 ดนตรีกับการแพทย์
- 2.8 ดนตรีกับสื่อสัมพันธ์ของมนุษย์

3. การจัดลำดับความคิด เมื่อเลือกหัวข้อต่าง ๆ ในขั้นที่ 2 แล้วก็นำมาเรียงลำดับ ซึ่งอาจลำดับได้ ดังนี้

คุณค่าของคนตรี

- คำนำ – บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- เนื้อเรื่อง – ความสำคัญของดนตรี
- ประโยชน์ของดนตรี
 - ดนตรีกับสื่อสัมพันธ์ของมนุษย์

- ดนตรีกับชีวิตประจำวัน
- ดนตรีกับศิลปะ
- ดนตรีกับการแพทย์
- ดนตรีกับพิธีกรรม

สรุป – ย้ำเน้นให้เห็นคุณค่าของดนตรีในด้านต่าง ๆ

การสร้างโครงเรื่องถือเป็นการวางแผนก่อนการลงมือปฏิบัติเขียนจริง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความราบรื่นหรือตรวจสอบดูความพร้อมในด้านเนื้อหาว่ายังไม่อะไรควรเพิ่มเติม ศึกษาค้นคว้ามาเรียบเรียงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด รวมทั้งการคัดสรรประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดเรียงไว้ตามลำดับเพื่อเชื่อมโยงกันอย่างลงตัว ดังนั้น ในกรณีที่เรายังไม่สามารถเลือกหัวข้อได้ เมื่อเราได้หัวข้อที่จะเขียนแล้ว ควรตั้งสติพิจารณาถึงความหมาย คุณสมบัติ ความสำคัญ ของสิ่งนั้น และนึกถึงสิ่งที่เกี่ยวข้อง จดบันทึกเอาไว้เป็นข้อ ๆ ให้ได้มากที่สุด แล้วจึงคัดสรรเรียบเรียงประเด็น ตามลำดับที่แสดงไว้ในตัวอย่างข้างต้น

สำหรับการสร้างโครงเรื่องนี้ ผู้เขียนควรร่างองค์ประกอบไว้ในกระดาษเพื่อป้องกันความสับสน ดังนี้

ชื่อเรื่อง

ส่วนนำ

เนื้อหาประเด็นที่ 1

เนื้อหาประเด็นที่ 2

เนื้อหาประเด็นที่ 3

เนื้อหาประเด็นที่ 4

เนื้อหาประเด็นที่ 5

ฯลฯ

ส่วนสรุป

3. **ชี้ทางในส่วนนำ** หมายถึง การเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อปูทางเดินเข้าสู่เนื้อหา เสมือนเปิดประตูเชื้อเชิญเข้าสู่เรื่องราวที่เรียกว่าส่วนนำเรื่องหรือคำนำ ซึ่งปรากฏอยู่ในย่อหน้าแรกของเรียงความ เป็นการสร้างความน่าสนใจใคร่ติดตามให้เกิดขึ้นในความต้องการของผู้อ่าน

กลวิธีในการเขียนส่วนนำหรือบทเกริ่นนำก่อนเข้าสู่เนื้อหานั้นทำได้หลายวิธี ซึ่งได้ปรับปรุงเพิ่มเติมจาก ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์ (2521) ที่เสนอไว้ ดังนี้

1. ใช้วิธีการให้คำจำกัดความ หมายถึง การเริ่มต้นด้วยการให้ความหมายหรือให้คำนิยาม มักใช้กับคำศัพท์ที่เข้าใจยาก มีความหมายลึกซึ้ง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเกิดมโนทัศน์อย่างแจ่มชัดเกี่ยวกับคำนั้น

2. ใช้วาทะของบุคคลสำคัญ หมายถึง การนำเอาวาทะของบุคคลสำคัญ ทั้งที่พูดไว้หรือเขียนไว้ก็ได้ มากล่าวนำบทเรียงความ เพื่อให้ข้อความน่าสนใจ ชวนติดตามอ่าน และถ้าวาทะนั้นเป็นของบุคคลที่ผู้เขียนรักศรัทธา ก็จะน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3. ใช้สุภาษิต สำนวน หรือปรัชญา หมายถึง การนำเอาข้อความสุภาษิต สำนวนหรือปรัชญาสั้น ๆ มากล่าวเกริ่นนำในคำนำของเรียงความ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจ

4. ใช้หัวข้อข่าวหรือเหตุการณ์ หมายถึง การนำข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับเรื่องมาเกริ่นนำ นับว่าเป็นวิธีหนึ่งที่เมื่อนำมาใช้เริ่มต้นเขียนคำนำในเรียงความแล้ว จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจได้

5. ใช้ประเด็นทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การหยิบยกเอาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องมากล่าวไว้ เป็นการใช้ข้อความที่มีลักษณะประวัติศาสตร์ คือเป็นเรื่องราวที่ผ่านมาแล้ว บอกวัน เวลา หรือบอกเหตุการณ์สำคัญ ๆ อาจสำคัญสำหรับผู้เขียนก็ได้

6. ใช้วิธีการเปรียบเทียบ หมายถึง การนำเอาบุคคล เหตุการณ์หรือสิ่งของซึ่งเกิดและปรากฏขึ้น ณ สถานที่หนึ่ง มาเปรียบเทียบกับบุคคล เหตุการณ์ หรือสิ่งของซึ่งเกิดและปรากฏขึ้น ณ สถานที่ที่เราเขียนเรียงความ และเกี่ยวข้องกับสิ่งที่กล่าวถึงในบทเรียงความ

7. ใช้เรื่องเล่า หมายถึง การใช้เรื่องเล่า เช่น นิทาน นิยาย ตำนาน หรือเรื่องจริงเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเอามาเฉพาะตอน หรือทั้งเรื่องโดยสรุปรวมสั้น ๆ นำมาใช้เขียนคำนำเพื่อดึงดูดความสนใจ

8. ใช้บทร้อยกรองขนาดสั้น หมายถึง การคัดสรรวรรคทองของบทร้อยกรองจากเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบทเพลงที่มีเนื้อหาเข้ากับเรื่องที่กล่าวถึงและเป็นที่รู้จักกันดีได้รับความนิยมชมชอบและมีความไพเราะกินใจมาเป็นคำนำในบทความ

การเริ่มต้นส่วนนำเรื่องในเรียงความ ควรพิจารณาตามความเหมาะสมกับเนื้อหา และความพร้อมของข้อมูลในขณะนั้น สิ่งที่ต้องตระหนักก็คือ การสร้างความสนใจ ประทับใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้อ่าน ผู้เขียนอาจ “ทิ้งปม” หรือ “โยนลูก” เพื่อให้ผู้อ่านมีความต้องการติดตามเรื่องราวในเนื้อหา

4. **ลำดับประเด็นได้** หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาตามความโครงเรื่องที่วางเอาไว้อย่างเป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องลำดับก่อนหลัง ตามเวลา เรียงความสำคัญจากน้อยไปหามาก หรือจากมากไปหาน้อย ขึ้นอยู่กับความลงตัว และลักษณะเฉพาะของเรื่องนั้น ข้อควรคำนึงคือ ต้องไม่ให้อ่านเกิดความสับสน หรือทำความเข้าใจยาก สามารถติดตามได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ซับซ้อนวุ่นวาย

5. **ขยายประเด็นดี** หมายถึง การนำเสนอรายละเอียดหรือข้อมูลเพื่อบอกเล่าถึงประเด็นนั้น บางทีอาจต้องใช้วิธีการอธิบายย่อยเป็นข้อ ๆ หรือมีการจัดกลุ่ม แยกแยะให้เห็นความเหมือนหรือแตกต่างกับสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ ใช้ความเป็นเหตุเป็นผลมาอธิบายขยายความให้อ่านเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดมากที่สุด

6. **มีสำนวนโวหาร** หมายถึง การใช้สำนวนโวหาร สุภาษิต คำพังเพย หรือ วรรคทอง ในวรรณกรรม วรรณคดี มาสอดแทรกไว้ เพื่อให้เกิดความไพเราะ คมคาย ทั้งนี้ต้องไม่ใช้มากเกินไป ให้ให้เข้ากับเรื่อง เพื่อสร้างภาพให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น

7. **เชื่อมเหตุการณ์ปัจจุบัน** หมายถึง การดึงเอา ข่าว เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียนด้านใดด้านหนึ่ง มาใส่ไว้ในบทเรียงความเพื่อประกอบเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทำให้อ่านเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องราวดังกล่าว เกิดความใกล้ชิดกับสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอ แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างคุณค่าและความสำคัญของเรื่อง

8. **ผูกพันและโยงใย** หมายถึง การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเรื่อง มีการโยนลูก รับลูกระหว่างย่อหน้าแต่ละย่อหน้า เชื่อมร้อยเนื้อหาเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเนื้อหาของเรียงความที่ดี ประกอบไปด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ

8.1 มีเอกภาพ คือ เรื่องทั้งหมดที่เขียนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นส่วนนำ เนื้อเรื่อง สรุป ต่างก็กล่าวถึงเนื้อหาในกรอบเดียวกัน โดยทั่วไปกรอบเนื้อหาที่พิจารณาจากหัวข้อเรื่อง นั่นเอง

8.2 มีสัมพันธภาพ คือ แต่ละส่วนของเรื่องผ่านการเรียบเรียงด้วยถ้อยคำที่มีความผูกพันเชื่อมโยงต่อกันอย่างกลมกลืน มีการทิ้งท้าย เปิดประเด็น หรือโยนเข้าสู่ย่อหน้าใหม่หรือประเด็นใหม่ได้อย่างเหมาะสมเจาะลงดี อ่านแล้วสิ้นใจไม่ติดขัด

8.3 มีสารัตถภาพ คือ มีการกล่าวเน้นให้ใจความสำคัญหรือศูนย์รวมของเรื่องโดดเด่นขึ้นมา

โดยการนำเรื่อง เสนอเนื้อหา และสรุป ที่ต่างให้ความสำคัญกับแก่นของเรื่องหรือใจความหลัก ส่วนใจความรองหรือเหตุผลสนับสนุนนั้นก็สามารถกล่าวได้บ้างแต่ไม่ควรมากเกินไปจนทำให้ผู้อ่านไขว้เขวหรือให้ความสนใจข้อปลีกย่อยนั้น

9. กระตุ้นให้เห็นตาม หมายถึง การอธิบายให้เหตุผล สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นเพื่อให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามแนวความคิดของผู้เขียน ทั้งนี้จะต้องหาข้อมูลสนับสนุนที่มีน้ำหนักเพียงพอ กลวิธีนี้มักใช้กับเรียงความที่เน้นแสดงทัศนะอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องราวที่เขียน อาจมีการโต้แย้งแสดงเหตุผล มีการวิเคราะห์แยกแยะ เปรียบเทียบให้เห็น หรือยกตัวอย่างประกอบด้วยก็ได้

10. สรุปความงามข้อคิด หมายถึง บทส่งท้ายของเรียงความที่เป็นการเน้นย้ำสาระสำคัญ แสดงข้อคิด ยืนยันตามเจตนาที่นำเสนอไว้ในรายละเอียด อาจสรุปด้วยการย้ำความสำคัญของเรื่อง ใช้คำคม สุภาษิต คำประพันธ์ ใช้คำสังสอน หรือฝากข้อคิด ตลอดจนแนะนำ ชักชวน แล้วแต่แนวเรื่องที่เขียนว่าสิ่งไหนมีความเหมาะสมมากกว่ากัน แต่สิ่งที่ควรคำนึงก็คือ ต้องทำให้ผู้อ่านเกิดความอึ้งเอมและประทับใจ

เทคนิควิธีการเขียนเรียงความที่กล่าวมานี้ เป็นการนำเสนอขั้นตอน หลักเกณฑ์ และกระบวนการของการเขียนเรียงความที่สามารถนำไปปรับใช้กับหัวข้อ แนวเรื่องที่จะเขียนได้ทั่วไป โดยสิ่งที่ควรตระหนักก็คือ “กรอบหัวข้อ” ที่เป็นตัวครอบเนื้อหาทั้งหมด ไม่ควรออกจากกรอบนี้ สิ่งที่น่าสนใจควรประกอบด้วย “ความจริง ความคิด” เรียงร้อยเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืนเชื่อมโยงเป็นเหตุผล ใช้ภาษาสละสลวย เรียบเรียงเป็นระบบระเบียบ ไม่ซ้ำซากวุ่น มีความเป็น “เอกภาพ สัมพันธภาพและสารัตถภาพ” อย่างสมบูรณ์

การเขียนความเรียง

ความเรียง ในนิยามความหมายที่กำหนดไว้ข้างต้น ทำให้สามารถมองเห็นรูปแบบ เนื้อหาและลักษณะของความเรียงว่ามีความเหมือน คล้ายคลึง และแตกต่างจากเรียงความ ดังได้กล่าวมาแล้ว

เก้ แดงสกุล และชนกพร พัวพัฒนกุล (2560) ได้กล่าวถึงลักษณะของความเรียงว่า ความเรียง (Essay) เป็นงานเขียนร้อยแก้วประเภทหนึ่ง ที่มุ่งถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการของผู้เขียนเป็นสำคัญ ความเรียงประกอบด้วยชื่อเรื่อง และเนื้อหา 3 ส่วน คือ ส่วนนำ เนื้อเรื่อง และสรุป และส่วนอาจมีมากกว่าหนึ่งย่อหน้าก็ได้ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอ ความเรียงที่ดีจะต้องมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ ผู้เขียนผลงานกลวิธีการเขียนได้หลากหลายรูปแบบและเลือกใช้ภาษา ได้หลายระดับขึ้นอยู่กับผู้อ่านและวัตถุประสงค์ ในการเขียนนักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการเขียนความเรียงในการสื่อสารได้หลากหลายรูปแบบ เช่น เขียนตอบข้อสอบอัตนัย เขียนให้ความรู้ และแสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นต้น

การเขียนความเรียงโดยทั่วไป มักเป็นการเรียบเรียงถ้อยคำนำเสนอข้อมูลเพื่อตอบคำถามหรืออธิบายประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่ตั้งขึ้นอย่างชัดเจน มีความกระชับ แม่นยำและสละสลวย ผู้อ่านไม่เกิดความสับสนและทำความเข้าใจได้ง่าย การตอบข้อสอบแบบ “อัตนัย” ไม่ว่าจะเป็นจุดประสงค์ให้**อธิบาย** เพื่อให้ผู้ตอบคำถามอธิบายขยายความหรือแสดงความรู้ในเรื่องนั้น (คำถามเช่น “จงอธิบาย” “.....หมายความว่าอย่างไร?” “.....คืออะไร?” หรือ “จงเปรียบเทียบ.....”) **แสดงความคิดเห็น** เพื่อให้ผู้ตอบคิดค้นเพื่อใช้เหตุผลและหาหลักฐานมาอ้างอิงให้คำตอบมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ (เช่น “ทำไม.....?” “ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความต่อไปนี้.....” หรือ “จงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ.....”) อภิปราย เพื่อให้ผู้ตอบคำถามแสดงภูมิรู้อย่างกว้างขวางในการแยกแยะประเด็นแล้วลำดับขยายความให้ชัดเจน (จงอภิปราย....) ดังนั้นจะเห็นว่าคนที่มีความสามารถในการตอบข้อสอบอัตนัยได้ดี นอกจากจะมีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดีแล้ว จำเป็นต้องมีทักษะในการเขียนความเรียงที่ดีด้วย

การเขียนความเรียงได้ดี เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นกระบวนการใช้ความคิด ภาษา ถ้อยคำไปจัดกระทำกับความรู้ที่สั่งสมมาซึ่งจะใช้ตอบอธิบาย แสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ ได้รับความรู้ เชื่อและศรัทธาในการนำเสนอของผู้เขียน

เทคนิคการเขียนความเรียง

การเขียนความเรียงมีลักษณะคล้ายกับเรียงความ โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างที่มีส่วนนำ เนื้อหา และสรุป เช่นเดียวกัน แต่ความเรียงส่วนใหญ่มักใช้ในการตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น หรืออธิบายประเด็นใดประเด็นหนึ่ง แสดงให้เห็นลีลาการใช้ภาษาเฉพาะตัวได้มากกว่า ในที่นี้จะเสนอกระบวนการในการเขียนความเรียง โดยแบ่งออกเป็น 10 ขั้นตอน คือ วิเคราะห์ประเด็น มองเห็นที่มา ศึกษาเหตุผล เสาะค้นตัวอย่าง นำทาง แจ่มแจ้ง แสดงข้อมูล เพิ่มพูนความรู้ เปิดประตูความคิด ปิดข้อสงสัย และมั่นใจบทสรุป ดังอธิบายต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ประเด็น หมายถึง การพิจารณาทำความเข้าใจในหัวข้อหรือประเด็นคำถามหรือโจทย์ว่าเป็นเรื่องอะไร มีประเด็นอะไรบ้าง คำถามหรือหัวข้อนั้น ต้องการคำตอบแบบอธิบาย แสดงความคิดเห็น หรืออภิปราย

2. มองเห็นที่มา หมายถึง การมองเห็นความเป็นมาของสิ่งนั้น ซึ่งอาจต้องนั่งพิจารณาถึงประสบการณ์ส่วนตัวเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ทั้งประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อม สิ่งใดบ้างที่มีความข้องเกี่ยวกับประเด็นหรือหัวข้อนี พยายามสร้างการเชื่อมโยงนี้ไว้ในใจหรือบันทึกย่อเอาไว้ ในขั้นตอนนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับการวาง “โครงเรื่อง” ว่าจะกล่าวถึงสิ่งใดบ้างให้ครอบคลุม และลำดับเรื่องอย่างไร นั่นเอง

3. ศึกษาเหตุผล หมายถึง พิจารณาหาความเป็นเหตุเป็นผลของหัวข้อหรือประเด็นดังกล่าว ส่วนใหญ่ก็นำมาใช้กับความเรียงที่มุ่งให้แสดงความคิดเห็น โดยเหตุผลที่นำมาประกอบ จะต้องมโนน้ำหนัก น่าเชื่อถือ หรือเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

4. เสาะค้นตัวอย่าง หมายถึง การหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจนมาประกอบคำอธิบาย หรือเหตุผลที่แสดงความคิดเห็นเช่นนั้น ตัวอย่างที่ดีต้องเป็นที่ทราบกันดี มีความหนักแน่น เหมาะสม และมีความชัดเจน

5. นำทางแจ่มแจ้ง หมายถึง การเขียนส่วนนำก่อนเข้าสู่เนื้อหาที่มีความกระชับ น่าสนใจ ชัดเจน ตรงประเด็น หลังจากที่ได้เตรียมการวางแผนไว้ในข้อ 1 – 4 การเขียนคำนำหรือส่วนนำที่ดีนั้นจะต้องทำให้ผู้อ่านทราบว่าคุณเรื่องนี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร มีความสำคัญและจำเป็นต่อการรับรู้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อสร้างความสนใจติดตามเนื้อหา คำนำจึงต้องสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเนื้อเรื่อง และไม่ควรรเขียนอย่างเยิ่นเย้อหรือออกนอกเรื่อง การนำเรื่องสามารถทำได้หลายลักษณะเช่นเดียวกับการเขียนเรียงความ เช่น อาจนำโดยการให้คำจำกัดความของสิ่งนั้น นำโดยการตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา นำโดยหยิบเอาคำคม สำนวน สุภาษิตมาขึ้นต้น หรือการเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ฯลฯ

6. แสดงข้อมูล หมายถึง การรวบรวมความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างรอบด้านมาเรียบเรียงและนำเสนอตามลำดับ โดยสิ่งที่ควรคำนึงก็คือ ต้องตรงกับหัวข้อ หรือประเด็นจากคำถามหรือโจทย์มากที่สุด เพราะบางครั้ง ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้นมีอยู่มากมาย บางอย่างอาจไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการอธิบายหรือนำเสนอก็ได้ ข้อมูลที่นำมาเรียบเรียงในความเรียงนั้นจะต้องผ่านกระบวนการคัดสรรมาแล้วอย่างดี

7. เพิ่มพูนความรู้ หมายถึง การนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ ๆ หรือมุมมองที่แปลกใหม่มาประกอบ การนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นนั้น ๆ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และทำให้ความเรียงมีความโดดเด่น ไม่ซ้ำแบบใคร การตอบประเด็นเดียวกัน หากเรามีความคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดค้นหาคำอธิบาย ยกตัวอย่าง แสดงความคิดเห็น ต่างจากที่เคยได้รับความรู้มา หรือที่เคยศึกษามา ทั้งนี้จะต้องมีความเหมาะสมและเชื่อมโยงกับประเด็นหลักได้อย่างกลมกลืน

8. **เปิดประตูความคิด** หมายถึง การแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง คมคาย ความเรียงที่ดีต้องกระตุ้นความรู้ความคิดของผู้อ่านได้อย่างมีพลัง นอกจากประเด็นที่ชัดเจน แม่นยำแล้ว ศิลปะการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นสิ่งที่นำพาเรื่องราวต่าง ๆ ไปอย่างราบรื่นได้

9. **ปิดข้อสงสัย** หมายถึง การคลี่คลายปัญหาทั้งหมดจากข้อคำถามหรือโจทย์ที่ตั้งไว้ ความเรียงที่ดีต้องตอบคำถามได้อย่างครอบคลุมหมดจด ผู้อ่านได้รับความรู้อย่างถูกต้อง ชัดเจน รับทราบความคิดของผู้เขียนและเห็นคล้อยตาม เชื้อในเหตุผลและตัวอย่างที่ยกมาประกอบคำอธิบาย

10. **มั่นใจบทสรุป** หมายถึง การเน้นย้ำใจความสำคัญ หรือยืนยันทัศนะ แนวคิดที่ได้นำเสนอไปแล้ว โดยอาจยกเอาสำนวน สุภาษิต คำคม มาแสดง หรือหยิบเอาข้อความเด่น ๆ หรือคำสำคัญส่วนใดส่วนหนึ่งในเรื่องมากล่าวซ้ำก็ได้ อาจเป็นการฝากข้อคิด เสนอแนะ สั่งสอน ให้กำลังใจ ตั้งคำถาม ฯลฯ ทั้งนี้ต้องมั่นใจว่าความเรียงนั้นได้จบลงอย่างเป็นที่พอใจและสมบูรณ์แล้ว

เทคนิคการเขียนความเรียงและเรียงความที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นใหม่นี้ จะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนในการนำเสนองานเขียนทั้งสองประเภทดังกล่าว ทั้งในลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน สามารถนำไปเป็นแนวทางหรือประยุกต์ใช้ในการเขียนต่อไป

บทสรุป

การเขียน “เรียงความ” และ “ความเรียง” เป็นงานเรียบเรียงร้อยแก้วที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในด้านโครงสร้าง แต่เรียงความจะมีรูปแบบชัดเจนตายตัวมากกว่า แยกส่วนนำ เนื้อเรื่อง ส่วนสรุป ออกอย่างชัดเจน ประเด็นหัวข้อมักตั้งไว้กว้าง ๆ ไม่จำเพาะเจาะลึกในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนความเรียงนั้น มักจะปรากฏในรูปคำถามที่ต้องการค้นหาคำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ลักษณะอรรถนัย ที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนตอบได้เรียบเรียงถ้อยคำอย่างอิสระเพื่อแสดงความรู้ ที่ตรงกับความเป็นจริง ประกอบกับนำเสนอความคิดเห็นในสิ่งนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เริ่มจากส่วนนำ เนื้อหารายละเอียด และบทสรุปในตอนท้ายเช่นเดียวกัน ซึ่งงานเขียนทั้งสองประเภทนี้ต่างมี “กรอบ” ให้ผู้ครอบไว้เพื่อควบคุมประเด็นความคิดหลักให้เป็น “เอกภาพ” คือ โจทย์ คำถาม หรือหัวข้อนั่นเอง โดยโครงสร้างทุกส่วนไม่ว่าจะแสดงความรู้ ความจริง หรือความคิดจะต้องเชื่อมโยงกันอย่างกลมกลืนเป็นเหตุเป็นผลให้เกิด “สัมพันธภาพ” ต่อกัน และจะต้องมี “สารัตถภาพ” คือ ในทุกส่วนโครงสร้างต้องกล่าวถึงหรือแสดงสาระ ประโยชน์หลักผูกกับใจความสำคัญเพื่อเน้นย้ำประเด็นที่นำเสนอ ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะงานเขียนทั้งสองประเภท และลงมือฝึกปฏิบัติจะทำให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะการเขียนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เก้ แดงสกุล และชนกพร พัวพัฒนกุล. (2560, 7 มีนาคม). *การเขียนความเรียง*. <http://www.la.mahidol.ac.th/course/lath100/wpcontent/uploads/2016/09/essay>.

ac.th/ course/lath100/wpcontent/uploads/2016/09/essay.

คณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย. (2557). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 7).

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ฉัตรชัย ศุภระกานนท์. (2521). *การเขียนเรียงความ*. อักษรสมัย.

ประดับ จันทร์สุขศรี. (2541). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร*. พัฒนาศึกษา.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติ พระบาท*

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ

5 ธันวาคม 2554. ราชบัณฑิตยสถาน.

วรวรรณ ศรีภัย. (2557). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.